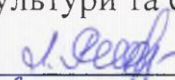

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

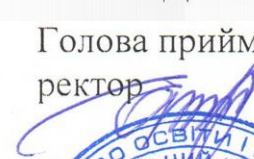
«ПОГОДЖЕНО»

Декан факультету фізичної
культури та спорту

 Ліна РИБАЛКО
«20» травня 2026 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії,
ректор

 Олена ФІЛОНІЧ
«20» травня 2026 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Галузь знань

A Освіта

Спеціальність

A5 Професійна освіта

Рівень вищої освіти

Третій (освітньо-науковий)

Програма ухвалена на засіданні вченої ради факультету фізичної культури та спорту

(протокол № 11 від «20» травня 2026 р.)

Полтава 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Прийом на навчання до аспірантури Національного університету Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» здійснюється відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» та «Про академічну доброчесність», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 р. № 502), Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2026 року № 373; Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» в 2026 році, затверджених Вченою радою Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» 04.05.2026, протокол № 6 (далі – Правила прийому).

Програмою фахового вступного випробування передбачено виявлення у майбутніх аспірантів рівня знань з професійної освіти з урахуванням надбань української педагогічної думки та практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу; володіння базовими педагогічними категоріями в контексті професійної освіти; знання теорії і практики професійної освіти; володіння сучасними освітніми технологіями та методами науково-педагогічних досліджень. Складаючи фахове вступне випробування, вступник повинен показати знання наукових основ професійної освіти, етапів її історичного розвитку, основних понять і проблем професійної педагогіки, орієнтуватися в проблемах професійної педагогічної освіти, пов'язаних із навчанням та вихованням здобувачів вищої (перед вищої) освіти.

2. ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Фахове вступне випробування складатиметься з тестової перевірки знань абітурієнтів, яка охоплює зміст таких модулів:

- нормативно-правові та концептуальні засади розвитку професійної освіти в Україні;
- історія, теорія та сучасні тенденції розвитку професійної освіти;
- методологія та теоретико-методологічні засади професійної освіти;
- дидактика професійної освіти;
- методика професійного навчання;
- суб'єкти професійної освіти та професійна діяльність педагогічних працівників;
- управління та забезпечення якості професійної освіти.

Проведення фахового вступного випробування ґрунтується на таких принципах:

- уніфікація методики та умов проведення фахового випробування;
- дотримання основних цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- зв'язок внутрішнього університетського контролю з галузевою системою атестації та ліцензування фахівців;
- забезпечення інформаційної та психологічної підготовки вступників до фахового випробування;
- дотримання вимог секретності при використанні чи зберіганні матеріалів діагностики.

3. ВИМОГИ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Тестові завдання складаються на основі фахових дисциплін підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Тестові завдання мають закриту форму й містять чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна – вірна.

Загальна кількість тестових завдань складає 45.

4. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Вступник вносить в бланк для відповідей свої реквізити та на протязі 60 хвилин (одна астрономічна година) відповідає на тестові завдання стандартного білету.

5. СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ

Фахове вступне випробування у формі тестів оцінюються за стобальною шкалою (від 100 до 200). Перевірка тестових завдань здійснюється за ключем.

Загальна оцінка знань визначається сукупністю правильних відповідей. Мінімальна кількість балів (100 балів) призначається за п'ять правильних відповідей, кожна наступна правильна відповідь має вагомість одного тестового завдання 2,5 бала.

Вступник, який дав правильну відповідь на менше ніж п'ять тестових завдань, вважається таким що не склав фахове вступне випробування та позбавляються права участі в конкурсі на зарахування до аспірантури.

Таблиця критеріїв оцінювання знань за стобальною шкалою

Кількість правильних відповідей	Бали	Кількість правильних відповідей	Бали
1-4	не склав	25	150
5	100	26	152,5
6	102,5	27	155
7	105	28	157,5
8	107,5	29	160
9	110	30	162,5
10	112,5	31	165
11	115	32	167,5
12	117,5	33	170
13	120	34	172,5
14	122,5	35	175
15	125	36	177,5
16	127,5	37	180
17	130	38	182,5
18	132,5	39	185
19	135	40	187,5
20	137,5	41	190
21	140	42	192,5
22	142,5	43	195
23	145	44	197,5
24	147,5	45	200

6. ЗМІСТ ПРОГРАМНИХ ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробовування проводиться шляхом виконання тестових завдань, до складу яких входить комплекс питань з таких модулів:

Модуль 1. Нормативно-правові та концептуальні засади розвитку професійної освіти в Україні

Закон України «Про освіту»: основні принципи державної політики у сфері освіти, структура системи освіти, рівні освіти, права та обов'язки учасників освітнього процесу, забезпечення якості освіти, академічна доброчесність, автономія закладів освіти. Закон України «Про професійну освіту»: сучасні засади функціонування системи професійної освіти, рівні та види професійної освіти, професійні кваліфікації, професійні стандарти, організація освітнього процесу, дуальна форма здобуття освіти, взаємодія закладів професійної освіти з роботодавцями та іншими стейкхолдерами. Закон України «Про вищу освіту»: система вищої освіти, рівні та ступені вищої освіти, стандарти вищої освіти, освітні програми, забезпечення якості вищої освіти, освітній процес і наукова діяльність у закладах вищої освіти. Стандарти професійної освіти та професійні стандарти: їх сутність, структура, призначення, принципи розроблення, затвердження та впровадження; взаємозв'язок професійних стандартів із освітніми програмами, результатами навчання та професійними кваліфікаціями. Національна рамка кваліфікацій як системний інструмент опису та узгодження кваліфікацій: рівні кваліфікацій, дескриптори, результати навчання, компетентності та їх взаємозв'язок із професійною і вищою освітою.

Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року: основні проблеми, мета, принципи, стратегічні напрями та очікувані результати модернізації професійної освіти. План заходів на 2020–2027 роки із запровадження Концепції «Сучасна професійна

(професійно-технічна) освіта»: основні напрями реалізації державної політики щодо модернізації змісту професійної освіти, розвитку партнерства із роботодавцями, оновлення освітньої інфраструктури та підвищення якості професійної підготовки. Концептуальні засади розвитку професійної освіти в умовах цифрової трансформації, європейської інтеграції та повоєнного відновлення України. Взаємозв'язок модернізації професійної освіти з потребами ринку праці, технологічними змінами, розвитком людського капіталу та відновленням економіки.

Європейський освітній простір і Болонський процес: основні принципи європейської інтеграції вищої освіти, забезпечення якості освіти, орієнтація на результати навчання, академічна мобільність, Національна рамка кваліфікацій та взаємне визнання кваліфікацій. Вплив європейських освітніх тенденцій на розвиток професійної та вищої освіти в Україні. Соціальне партнерство та взаємодія із ринком праці як умова модернізації професійної освіти. Роль роботодавців, професійних об'єднань, органів державної влади та місцевого самоврядування у визначенні змісту професійної підготовки. Професійна освіта в системі освіти впродовж життя. Визнання результатів неформального та інформального навчання, професійна перепідготовка, підвищення кваліфікації, розвиток професійної мобільності та здатності особистості до навчання впродовж життя.

Модуль 2. Історія, теорія та сучасні тенденції розвитку професійної освіти

Історико-педагогічні засади становлення та розвитку професійної освіти. Основні етапи розвитку професійної освіти в Україні та світі. Внесок українських і зарубіжних педагогів у розвиток теорії та практики професійної освіти. Тенденції суспільного розвитку та сучасні вимоги ринку праці до професійної підготовки фахівців. Вплив технологічних, соціально-економічних і демографічних змін на розвиток професійної освіти.

Цифровізація, технологічні інновації, професійна мобільність і навчання впродовж життя як чинники модернізації професійної освіти.

Мета, завдання та принципи професійної освіти в Україні. Професійна освіта як педагогічна система. Структура, функції та основні компоненти професійної освіти. Педагогічний процес у закладах професійної освіти та його складові: освітній і виробничий процеси. Взаємозв'язок теоретичної та професійно-практичної підготовки здобувачів професійної освіти. Взаємозв'язок загальноосвітньої та професійної підготовки в закладах професійної освіти як педагогічна проблема. Інтеграція загальноосвітніх і професійних знань, умінь і компетентностей. Наступність і неперервність освіти. Наступність у діяльності закладів загальної середньої, професійної, фахової передвищої та вищої освіти. Професійна освіта в системі освіти впродовж життя.

Структура та типи закладів професійної освіти. Особливості організації освітньої діяльності в закладах професійної освіти. Соціальне партнерство та взаємодія закладів професійної освіти з роботодавцями, органами державної влади, місцевого самоврядування та іншими стейкхолдерами. Дуальна форма здобуття професійної освіти: сутність, принципи, організаційні особливості та перспективи розвитку.

Порівняльна характеристика професійної освіти в різних країнах. Зарубіжні моделі професійної освіти та можливості використання міжнародного досвіду в Україні. Проблеми та перспективи розвитку професійної освіти в Україні в умовах європейської інтеграції, цифрової трансформації та повоєнного відновлення.

Модуль 3. Методологія та теоретико-методологічні засади професійної освіти

Методологія педагогічної науки та її роль у дослідженні проблем професійної освіти. Рівні методології педагогічного дослідження: філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий і технологічний.

Методи педагогічних досліджень у сфері професійної освіти. Теоретичні, емпіричні та статистичні методи дослідження. Педагогічний експеримент: види, етапи організації та вимоги до проведення. Критерії, показники та рівні оцінювання педагогічних явищ і процесів.

Фундаментальні принципи розвитку сучасної професійної освіти. Людиноцентризм, студентоцентризм, компетентнісна спрямованість, практикоорієнтованість, системність, наступність, індивідуалізація та безперервність професійної освіти. Закономірності професійного становлення особистості, розвитку професійної мотивації, інтересів і професійної спрямованості здобувачів освіти.

Реалізація системного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, суб'єктно-діяльнісного, компетентнісного, контекстного та практикоорієнтованого підходів у професійній освіті. Компетентнісний підхід у професійній освіті. Результати навчання та їх взаємозв'язок із професійними кваліфікаціями. Контекстний підхід у професійній освіті. Моделювання умов майбутньої професійної діяльності в освітньому процесі. Диференційований та індивідуальний підходи до організації професійного навчання. Технології диференціації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних особливостей і рівня підготовленості здобувачів освіти. Проблемне та дослідницьке навчання у професійній освіті. Організація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів із використанням проблемних ситуацій, навчальних задач і проєктної діяльності.

Модуль 4. Дидактика професійної освіти.

Предмет, завдання та основні категорії дидактики професійної освіти. Сутність процесу навчання та його структурні компоненти. Принципи навчання та їх реалізація в професійній освіті. Загальнодидактичні та специфічні принципи професійного навчання. Дидактичні принципи теоретичного та виробничого навчання. Взаємозв'язок теоретичної і практичної підготовки. Формування мотивації навчання та майбутньої

професійної діяльності здобувачів професійної освіти. Професійні інтереси, цінності та професійна спрямованість особистості.

Зміст професійної освіти. Принципи, структура та сучасні підходи до визначення змісту професійної підготовки. Базовий і варіативний компоненти змісту професійної освіти. Компетентнісна модель змісту професійної освіти. Взаємозв'язок змісту освіти, професійних стандартів, освітніх програм, компетентностей і результатів навчання. Міжпредметні та міжциклові зв'язки у професійній освіті. Інтеграція змісту загальноосвітньої, загальнотехнічної та професійної підготовки.

Форми організації навчання у закладах професійної освіти. Класифікація форм навчання. Урок у професійній освіті: структура, типи, основні вимоги та шляхи підвищення його ефективності. Виробниче навчання. Особливості організації професійно-практичної підготовки в навчальних майстернях, лабораторіях, на підприємствах та інших базах практики.

Загальні та спеціальні методи навчання. Класифікація методів навчання. Методи теоретичного та виробничого навчання. Засоби навчання в системі професійної освіти. Сучасні вимоги до підручників, навчальних посібників, електронних освітніх ресурсів і засобів наочності. Інноваційні педагогічні технології та проблеми їх упровадження у професійну освіту. Цифрові технології, дистанційне та змішане навчання.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів професійної освіти. Види, форми та методи контролю. Критерії об'єктивного оцінювання результатів навчання. Проблеми оцінювання професійних компетентностей і кваліфікацій здобувачів професійної освіти.

Професійне виховання як складова професійної освіти. Предмет, завдання та основні категорії професійного виховання. Теоретичні основи організації виховного процесу в закладах професійної освіти. Формування професійної культури, відповідальності, самостійності, громадянської позиції та інших особистісних якостей майбутнього фахівця.

Модуль 5. Методика професійного навчання.

Методика професійного навчання як галузь педагогічної науки. Предмет, завдання, структура та основні категорії методики професійного навчання. Методичні особливості викладання загальнотехнічних і спеціальних дисциплін. Структура та особливості змісту загальнотехнічної і професійної підготовки. Забезпечення взаємозв'язку теоретичного і практичного навчання у професійній освіті. Методика проведення занять із виробничого навчання. Організація навчально-виробничої діяльності здобувачів професійної освіти. Методика проведення лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять зі спеціальних дисциплін. Методика підготовки та проведення інтегрованих занять. Міжпредметна інтеграція у професійній освіті. Організація самостійної роботи здобувачів професійної освіти. Сучасні форми та засоби організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Сучасні засоби навчання загальнотехнічних і спеціальних дисциплін. Інтерактивні, ігрові, проєктні, проблемні та дослідницькі методи навчання у професійній освіті. Кейс-метод і технологія аналізу професійних ситуацій у підготовці майбутніх фахівців.

Сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійному навчанні. Використання електронних освітніх ресурсів, симуляторів, цифрових платформ і комп'ютерних навчальних програм. Методика використання засобів наочності у професійному навчанні.

Методика добору та розв'язування професійно орієнтованих навчальних задач із техніки, технології, економіки та організації виробництва. Повторення, контроль і корекція знань, умінь, навичок, компетентностей і здатностей здобувачів професійної освіти.

Модуль 6. Суб'єкти професійної освіти та професійна діяльність педагогічних працівників

Суб'єкти освітнього процесу в системі професійної освіти. Особливості взаємодії здобувачів освіти, педагогічних працівників, роботодавців та інших

учасників освітнього процесу. Педагогічні функції та професійна діяльність викладача закладу професійної освіти. Професійні ролі, компетентності та педагогічна майстерність викладача. Особливості діяльності майстра виробничого навчання. Вимоги до професійної та педагогічної підготовки педагогічних працівників професійної освіти. Професійний розвиток педагогічних працівників. Підвищення кваліфікації, самоосвіта, професійна мобільність і безперервний розвиток педагогів. Готовність педагогічних працівників закладів професійної освіти до інноваційної діяльності. Педагогічні інновації та умови їх ефективного впровадження. Педагогічне новаторство у професійній освіті. Інноваційна культура педагогічного працівника.

Розвиток професійних інтересів і професійної мотивації здобувачів освіти під час вивчення загальнотехнічних і спеціальних дисциплін. Професійне самовизначення та професійне становлення здобувачів професійної освіти. Спільна діяльність викладача спеціальних дисциплін і майстра виробничого навчання. Педагогічні засади організації технічної та професійної творчості здобувачів професійної освіти. Роль педагогічного працівника у формуванні професійних компетентностей, професійної культури та готовності здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності.

Модуль 7. Управління та забезпечення якості професійної освіти

Система управління професійною освітою в Україні: рівні, суб'єкти та основні механізми управління. Державна політика у сфері професійної освіти та стратегічні напрями її розвитку. Управління закладами професійної освіти: принципи, функції, структура та сучасні підходи. Стратегічне управління розвитком закладу професійної освіти. Організаційна культура та лідерство в управлінні закладом професійної освіти. Взаємодія закладів професійної освіти з органами державної влади, місцевого самоврядування, роботодавцями, професійними об'єднаннями та іншими стейкхолдерами.

Поняття якості професійної освіти та її основні характеристики. Критерії та показники якості професійної освіти. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в закладах професійної освіти. Моніторинг та оцінювання якості освітнього процесу і результатів навчання здобувачів професійної освіти. Взаємозв'язок освітніх результатів, професійних кваліфікацій і вимог ринку праці.

Цифровізація управління та забезпечення якості професійної освіти. Інформаційно-аналітичні системи та цифрові інструменти моніторингу якості освіти. Академічна доброчесність і професійна етика як складові забезпечення якості професійної освіти. Управління інноваційним розвитком закладу професійної освіти. Проектний підхід до управління розвитком професійної освіти. Міжнародні стандарти та європейські підходи до забезпечення якості професійної освіти. Порівняльний аналіз систем управління якістю професійної освіти в Україні та країнах Європейського Союзу.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Головка Д. Ю. Штучний інтелект у діяльності педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 144 с.
2. Дольнікова Л. В., Мукан Н. В. Професійна педагогіка : навчальний посібник / за ред. Н. В. Мукан. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 324 с.
3. Жук М. В., Князева М. О., Кучеренко І. А. та ін. Дидактика професійної освіти: сучасні терміни і тренди : словник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 144 с.
4. Лузан П. Г. Система розвитку професійної компетентності педагогічних працівників закладів професійної освіти. Інноваційна професійна освіта. Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства : монографія. 2024. Вип. 6 (19). С. 266–280.
5. Пахомов І. В. Правове виховання здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти : посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 84 с.
6. Радкевич В. О. Інноваційна компетентність педагогічних працівників як інструмент модернізації професійної освіти. Професійна педагогіка. 2024. № 2 (29). С. 117–136.
7. Скрипник М. І. Актуальні технології навчання у фаховій передвищій освіті : робочий зошит для педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти. 2-ге вид., оновл. і допов. 2024. 84 с.
8. Тітова О. А. Особливості професійного розвитку педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти в умовах сучасних викликів. Інноваційна професійна освіта. Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства : монографія. 2024. Вип. 6 (19). С. 255–265.
9. Фурс О. Й. Саморегуляція освітньої діяльності та професійний розвиток здобувачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти :

навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 200 с.

10. Чертов В. І. Професійний розвиток педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану : навчальний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 120 с.

11. Шевчук С. С., Кулішов В. С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 212 с.

Проректор з наукової роботи

Олена СТЕПОВА

Завідувач аспірантури

Володимир ІЛЬЧЕНКО

Завідувач кафедри

Лариса ОНІЩУК

Гарант
освітньо-наукової програми

Ліна РИБАЛКО